

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО;
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

УДК 342.957

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2020.4.12>**БІЛЬКО Б.І.****ЗМІСТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ОРЕНДИ В УКРАЇНІ****CONTENT OF PUBLIC ADMINISTRATION OF RENT IN UKRAINE**

Актуальність статті полягає в тому, що Україна – правова, демократична держава з ринковою економікою, в якій широко використовуються відносини оренди. Такі відносини практично пронизують усю публічну і господарську діяльність в Україні. Важко знайти місце і громадянина, який хоча б раз у житті не користувався орендою для задоволення своїх потреб. У тому числі часто здійснюється оренда державного майна та органів місцевого самоврядування. Саме у цих сферах спостерігається найбільша кількість зловживань та неефективного використання майна. Також не досконалим у цій сфері є нормативне регулювання. Мета статті полягає в тому, щоб, використовуючи філософію права, теорію адміністративного права та чинне законодавство, розкрити зміст публічного адміністрування оренди в Україні. У статті розкрито зміст публічного адміністрування оренди в Україні. З'ясовано, що до складу змісту публічного адміністрування оренди в Україні належать такі складники: 1) адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які надають адміністративні послуги, здійснюють адміністративні процедури та контроль; 2) принципи адміністративної адміністрації в аналізованій сфері; 3) інструменти публічного адміністрування; 4) адміністративно-правові режими; 5) контроль (нагляд); 6) електронне врядування. Наголошено, що інструменти публічного адміністрування, які характеризуються такими ознаками, є: зовнішнім виразом форми адміністративної діяльності публічної адміністрації; відображають правову динаміку публічного адміністрування; залежать від змісту компетенцій суб'єктів публічної адміністрації; зумовлені реалізацією адміністративних обов'язків суб'єктів публічної адміністрації; їх вибір зумовлюється специфікою поставленої мети щодо певного об'єкта публічного впливу, що встановлює найбільш ефективний варіант діяльності. Зроблено висновок, що зміст публічного адміністрування оренди в Україні складається із таких юридичних елементів: адміністративно-правового статусу суб'єктів публічної адміністрації та принципів їх адміністративної діяльності; інструментів публічного адміністрування; адміністративно-правового режиму публічного майна; контролю (нагляду) та правового електронного аукціону.

Ключові слова: адміністративна діяльність, аукціон, ефективне використання, збереження й контроль, зміст, категорія, оренда, публічне майно, публічне адміністрування.

The relevance of the article is that Ukraine is a legal, democratic state with a market economy, in which lease relations are widely used. Such relations permeate virtually all public and economic activities in Ukraine. It is difficult to find a place and a citizen who at least once in his life did not use the rent to meet their needs. In particular, state property and local self-government bodies are often leased. It is in these areas that

the greatest number of abuses and inefficient use of property is observed. Normative regulation in this area is also imperfect. The purpose of the article is to use the philosophy of law, the theory of administrative law and current legislation to reveal the content of public administration of rent in Ukraine. The article reveals the content of public administration of rent in Ukraine. It was found that the content of public administration of rent in Ukraine includes the following components: 1) the administrative and legal status of public administration entities that provide administrative services, carry out administrative procedures and control; 2) principles of administrative administration in the analyzed area; 3) tools of public administration; 4) administrative and legal regimes; 5) control (supervision); 6) e-government. It is emphasized that the tools of public administration, which are characterized by the following features: are the external expression of the form of administrative activity of public administration; reflect the legal dynamics of public administration; depend on the content of the competencies of the subjects of public administration; due to the implementation of administrative responsibilities of public administration; their choice is determined by the specifics of the goal for a particular object of public influence, which establishes the most effective option. It is concluded that the content of public administration of rent in Ukraine consists of the following legal elements: administrative and legal status of public administration entities and the principles of their administrative activities; public administration tools; administrative and legal regime of public property; control (supervision), and legal-electronic auction.

Key words: *administrative activity, auction, content, category, effective use, preservation and control, public administration, public property, rent.*

Постановка проблеми. Кожне дослідження складається із певних складників, найбільш часто такі елементи дослідження отримують назву «зміст». Не є винятком із цього правила наш аналіз проблем публічного адміністрування оренди в Україні. Україна – правова, демократична держава з ринковою економікою, в якій широко використовуються відносини оренди. Такі відносини практично пронизують усю публічну і господарську діяльність в Україні. Важко знайти місце і громадянина, який хоча б раз у житті не користувався орендою для задоволення своїх потреб. У тому числі часто здійснюється оренда державного майна та органів місцевого самоврядування.

Саме у цих сферах спостерігається найбільша кількість зловживань та неефективного використання майна. Також недосконалим у цій сфері є нормативне регулювання. Як стверджують публіцистичні видання та статистичні матеріали, народ України не повністю задоволений публічним адмініструванням оренди в Україні.

Аналіз публікацій на тему дослідження. Науково-теоретичну основу статті становили праці вітчизняних і зарубіжних науковців, таких як: К. Бугайчук, В. Галунько, П. Діхтєвський, О. Кузьменко, С. Стеценко, Т. Семенчук та інші. Однак в умовах сьогодення вказане питання потребує подальшого наукового вивчення та аналізу.

Мета статті полягає в тому, щоб, використовуючи філософію права, теорію адміністративного права та чинне законодавство, розкрити зміст публічного адміністрування оренди в Україні.

Виклад основних положень. Згідно зі словником української мови, зміст – це те, про що говориться, розповідається де-небудь, те, що описується, зображується (перев. у книзі, статті і т. ін.). А також у словнику зазначено, що зміст – це певні властивості, характерні риси, які відрізняють це явище, предмет від подібних явищ, предметів і т. ін.; розумна основа, мета, призначення чого-небудь [1].

У підручнику з філософії зазначається, що зміст – це сукупність елементів, процесів, зв'язків, які становлять такий предмет чи явище [2]. А в іншому підручнику з філософії для вузів автор А. Спіркін пише, що зміст – це те, що становить сутність об'єкта, єдність усіх його складових елементів, його властивостей, внутрішніх процесів, зв'язків, суперечностей і тенденцій. У зміст входять не тільки елементи, що становлять той чи інший об'єкт, але і спосіб їх зв'язків, тобто структура. При цьому з одних і тих же елементів можуть бути утворені різні структури [3].

Можна написати про те, що слово «зміст» є філософським багатозначним поняттям, що зв'язує процес значень. Щодо нашого дослідження, то під змістом у самому загальному значенні

треба розуміти те, про що ми будемо писати як про певні властивості характерних рис публічного адміністрування оренди в Україні.

В юридичній літературі зміст публічного адміністрування прямо не розкривається. Однак учені з'ясовують цю категорію через інші. Так, у підручнику «Адміністративне право України. Повний курс», виданому вченими, що є членами ГО «Академія адміністративно-правових наук», розкриті види публічного адміністрування, що є, на наш погляд, основоположними складниками змісту адміністративної діяльності публічної адміністрації. За змістом види публічного адміністрування вчені аналізованого підручника виділяють такі: 1) надання публічною адміністрацією адміністративних послуг, у результаті яких найбільш повно реалізується людиноцентристська ідеологія сучасного адміністративного права, свободи та законні інтереси фізичних і юридичних осіб; 2) здійснення виконавчо-розпорядчої (управлінської) діяльності на території всієї держави відповідно до чітко прописаної компетенції та видання з цією метою підзаконних нормативно-правових актів на основі законів і з метою їх виконання через деталізацію та уточнення [4]. У навчально-методичному посібнику «Основи публічного адміністрування», що написаний колективом учених Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, вказується на те, що зміст публічного адміністрування – це цілепокладання та «дерево цілей» у публічному адмініструванні, до яких ними віднесено: завдання публічного адміністрування; функції публічного адміністрування; кадрове забезпечення публічного адміністрування; форми і методи публічного адміністрування [5]. Якщо ми подивимся в конспект лекцій О. Шатило, то, на його погляд, публічне адміністрування – це регламентована законами та іншими нормативно-правовими актами діяльність суб'єктів публічного адміністрування, спрямована на здійснення законів та інших нормативно-правових актів шляхом прийняття адміністративних рішень, надання встановлених законами адміністративних послуг [6].

Якщо повернутися до підручника, що написаний ученими ГО «Академія адміністративно-правових наук», то розкриті ними інструменти публічного адміністрування є, на нашу думку, вагомими складниками змісту публічного адміністрування оренди в Україні. Вони вважають, що інструменти публічного адміністрування характеризуються такими ознаками: є зовнішнім виразом форми адміністративної діяльності публічної адміністрації; відображають правову динаміку публічного адміністрування; залежать від змісту компетенцій суб'єктів публічної адміністрації; зумовлені реалізацією адміністративних обов'язків суб'єктів публічної адміністрації; їх вибір зумовлюється специфікою поставленої мети щодо певного об'єкта публічного впливу, що встановлює найбільш ефективний варіант діяльності [4].

До інструментів публічного адміністрування вчені ГО «Академія адміністративно-правових наук» у вузькому розумінні відносять: 1) нормативні та адміністративні акти; адміністративні договори як інструмент публічного адміністрування; плани як інструменти публічного адміністрування; фактичні дії як інструмент публічного адміністрування [4, с. 144]. Водночас у широкому розумінні до аналізованих інструментів додатково ними віднесено здійснення матеріально-технічних операцій. Методами публічного адміністрування є: методи заохочення; методи переконання; методи адміністративного примусу: а) адміністративно-запобіжні заходи; б) заходи адміністративного припинення; в) адміністративні стягнення; адміністративно-правові режими; контроль (нагляд); електронне врядування [7, с. 210–211].

На наш погляд, найбільш повно зміст публічного адміністрування оренди України можуть характеризувати адміністративні правові елементи форм та інструментів публічного адміністрування, які розкриті вченими – членами ГО «Академія правових наук». Однак, на наш погляд, додатково до змісту публічного адміністрування у зазначеній схемі належить адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють процедури та контроль щодо оренди публічного майна, а також засади у цій сфері, а саме принципи адміністративної діяльності публічної адміністрації.

Виходячи з таких теоретичних позицій, ми вважаємо, що до складу змісту публічного адміністрування оренди в Україні належать такі складники: 1) адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які надають адміністративні послуги, здійснюють адміністративні процедури та контроль. Наприклад, Фонд державного майна України є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, що реалізує державну політику оренди державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, а також державного регулювання оцінки майна [9]; 2) принципи адміністративної адміністрації в аналізованій сфері; 3) інструменти публічного адміністрування; 4) адміністративно-правові режими; 5) контроль (нагляд); 6) електронне вряду-

вання. Наприклад, здача публічного майна в оренду здійснюється виключно через електронний майданчик – апаратно-програмний комплекс, який функціонує у Інтернеті, підключений до центральної бази даних та забезпечує орендодавцю, потенційним орендарям, учасникам можливість користуватися сервісами ЕТС з автоматичним обміном інформацією щодо процесу проведення аукціонів в електронній формі.

Висновки. Отже, зміст публічного адміністрування оренди в Україні складається із розкриття таких юридичних елементів: адміністративно-правового статусу суб'єктів публічної адміністрації та принципів їх адміністративної діяльності; інструментів публічного адміністрування; адміністративно-правового режиму публічного майна; контролю (нагляду); правового електронного аукціону.

Список використаних джерел:

1. Словник української мови: в 11 томах. Том 3, 1972. Стор. 624. URL: <http://sum.in.ua/s/Zmist>.
2. Філософія : навчальний посібник / С.П. Щерба, В.К. Щедрін, О.А. Заглада ; За заг. ред. С.П. Щерби. Київ : МАУП, 2004. 216 с.
3. Зміст, структура, форма. URL: https://stud.com.ua/55201/filosofiya/zmist_struktura_forma.
4. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтєвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
5. Основи публічного адміністрування : навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять для студентів Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання другого (магістерського) рівня галузь знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад.: Н.П. Матюхіна, М.С. Ковтун, О.М. Соловійова та ін. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. 79 с.
6. Шатило О.А. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування» (для студентів спеціальностей «Менеджмент організацій і адміністрування» та «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»). Житомирський державний технологічний університет. Житомир : Кафедра менеджменту організацій і адміністрування ЖДТУ, 2014. 51 с.
7. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галунько, П. Діхтєвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Видання третє. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 584 с.
8. Про Фонд державного майна України : Закон України від 9 грудня 2011 р. № 4107-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 28. ст. 311.
9. Про оренду державного та комунального майна : Закон України від 3 жовтня 2019 р. № 157-IX. / Верховна Рада України. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#top>.